

ΟΙ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ
ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
ΚΑΙ
Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΟΥ
ΧΑΡΆΣΣΕΤΑΙ

**αυτόνομο ★ σχήμα
αρχιτεκτονικής**

Θα μας βρείτε κάθε Τετάρτη 12-14:00 έξω από το Σ5
mail: common.architect@gmail.com
site: autonomoarxitektonikhs.wordpress.com

Κάθε χρόνο ερχόμαστε αντιμέτωποι με ένα διαφορετικό, ολοένα και πιο απαιτητικό πρόγραμμα σπουδών στο οποίο καλούμαστε να αντεπεξέλθουμε. Την ίδια στιγμή που πολλοί από εμάς αναγκαζόμαστε να δουλεύουμε και να σπουδάζουμε παράλληλα, η σχολή προσπαθεί να εξαντλήσει την τελευταία σταγόνα του ελεύθερου χρόνου, που εμείς οι ίδιοι θα έπρεπε να επιλέγουμε πού θα αφιερώσουμε. Διαγωνισμοί, μακέτες, εργασίες, ώρες επί ωρών μπροστά από μια οθόνη να τραβάμε γραμμές και καθημερινά εξαντλητικά ωράρια σχεδιασμών και εργαστηρίων είναι λίγα μόλις παραδείγματα του πώς πραγματώνεται η εντατικοποίηση του καθημερινού μας προγράμματος. Η θεσμική του κατοχύρωση δε, μέσα από τους κάθε χρόνο ανανεωμένους κανονισμούς σπουδών, έρχεται να εναγκαλιάσει τη ρητορεία *«περί ανταγωνιστικότητας και διεθνούς αναγνώρισης, που μόνο μέσα από την εντατικοποίηση και συμμόρφωση με τα πρότυπα της αγοράς μπορεί να υλοποιηθεί»*.

Αν κανείς ρίξει μια ματιά σε παλιότερα προγράμματα σπουδών θα δει να σκιαγραφείται η σταθερή πορεία της σχολής προς την ευθυγράμμισή της με έννοιες όπως “διεθνής ανταγωνισμός”, “σύνδεση με την αγορά εργασίας”, “ευρωπαϊκά στάνταρντς”. Η αρχιτεκτονική της πάτρας, όντας ένα από τα νεότερα τμήματα του πανεπιστημίου βρισκόταν πάντα ένα βήμα μπροστά και σε πλήρη συμμόρφωση με τα πρότυπα αυτά. Η νομική κατοχύρωση του εκσυγχρονισμένου προγράμματος σπουδών και των κανονισμών του έρχεται να κατοχυρώσει και θεσμικά πλέον την εντατικοποίηση (μία προσπάθεια που αποτυπώνεται ξεκάθαρα στους διάφορους κανονισμούς σπουδών της σχολής που έχουν εκδοθεί από την ίδρυσή της ως σήμερα).

Εδώ και χρόνια, η σχολή μας έχει ανώδυνα αφομοιώσει αλλαγές που τώρα προσπαθούν βίαια να εφαρμοστούν σε άλλες σχολές. Συγκεκριμένα, οι πιστωτικές μονάδες (ects), το όριο και η προτεραιότητα δήλωσης μαθημάτων καθώς και οι αλυσίδες ίσχυαν από παλιά, τουλάχιστον από το 2001. Τι σημαίνουν, όμως και ποια είναι η πραγματική στόχευση όλων των παραπάνω;

ECTS: πιστωτικές μονάδες, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και τις εκτός αίθουσας απαιτούμενες ώρες δουλειάς. Προωθείται σαν ένα σύστημα που διευκολύνει την κινητικότητα των φοιτητών μέσα από το πρόγραμμα erasmus και τη συσχέτιση μαθημάτων του ελληνικού πανεπιστημίου με πανεπιστήμια του εξωτερικού. Στην πραγματικότητα, αποτελεί έναν τρόπο κεφαλαιοποίησης και μέτρησης της γνώσης. Σαν κανονισμός, ωθεί στην αντίληψη της γνώσης (την οποία η κυριαρχία επιβάλλει ως κάτι που μονοπωλιακά κατέχουν τα κρατικά και ιδιωτικά ιδρύματα) όχι ως μιας αφηρημένης και πολύπλευρης έννοιας, αλλά σαν ένα συγκρίσιμο και ανταλλάξιμο προϊόν.

Όριο και προτεραιότητα δήλωσης μαθημάτων: στη βάση της καταμέτρησης της γνώσης, υπάρχει όριο διδακτικών μονάδων (στην αρχιτεκτονική 46) το οποίο δεν μπορεί κάποιος να υπερβεί κατά τη δήλωση μαθημάτων εξαμήνου. Αν και στη σχολή μας δεν ισχύει για τους επί πτυχίω φοιτητές (τίποτα βέβαια δεν μας εγγυάται πως δεν θα διευρυνθεί και σε αυτούς), αποτελεί ένα μέτρο που σε συνδυασμό με το $v+2$, πειτάει έξω από τη σχολή όποιον για οποιονδήποτε λόγο βρεθεί να χρωστάει πολλά μαθήματα σε κάποιο μεγάλο έτος, αφού μαθηματικά είναι αδύνατο να τελειώσει εγκαίρως. Ταυτόχρονα, σύμφωνα με τους πρόσφατους κανονισμούς σπουδών, τυπικά, αν κανείς χρωστάει μαθήματα από τα πρώτα δύο έτη της σχολής, είναι υποχρεωμένος να τα δηλώνει σε κάθε εξάμηνο σε προτεραιότητα από τα υπόλοιπα. Το αποτέλεσμα και του συγκεκριμένου κανονισμού, δεν είναι άλλο από το να μας αποτρέπει από τη διαχείριση του χρόνου μας, σύμφωνα με τις δικές μας ανάγκες και επιθυμίες .

Αλυσίδες μαθημάτων: ή αλλιώς μαθήματα «σειρές» είναι αλληλουχίες μαθημάτων τις οποίες κανείς καλείται να παρακολουθήσει κατά αύξουσα σειρά (π.χ. αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 1 έως 8, οικοδομική τεχνολογία 1 έως 4, κλπ). Δηλαδή αν κάποιος δεν έχει περάσει ένα μάθημα μιας αλυσίδας, δεν μπορεί να παρακολουθήσει όσα μαθήματα απέχουν από αυτό δύο ή περισσότερα εξάμηνα. Ενισχύεται έτσι η εντατικοποίηση, αλλά και το “βάρος” ορισμένων μαθημάτων, αφού αν βρεθεί κανείς να χρωστά κάποιο τέτοιο μάθημα, οι σπουδές του παρατείνονται αυτόματα για ολόκληρα εξάμηνα.

κεφάλαιο: **ερευνητική**

Ενδεικτικό παράδειγμα για το τι επιφέρει σε εμάς η συμπίεση του προγράμματος σπουδών αποτελεί η τελευταία διευθέτηση που έκανε το τμήμα με τις ερευνητικές. Από πέρυσι, η ερευνητική περιλαμβάνεται στο όγδοο εξάμηνο και συμπίπτει με τον σχεδιασμό 8 και μαθήματα επιλογής. Η «επιτυχία» της αλλαγής αυτής είναι χαρακτηριστική καθώς από όλα τα άτομα του έτους, 4 παρέδωσαν τον ιούνιο και 20 άτομα ακόμα τον οκτώβρη. Σε μια προσπάθεια έντασης της πίεσης, σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών, δεν μπορεί κανείς να δηλώσει ερευνητική σε χειμερινό εξάμηνο ούτε να την παραδώσει τον φεβρουάριο. Ελάχιστοι προλαβαίνουν, λοιπόν, στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα ενώ για τους υπόλοιπους μένει ένα υποχρεωτικά “κενό” εξάμηνο, άσχετα από το τι οικονομικές και όχι μόνο επιπτώσεις μπορεί αυτό να έχει στον καθένα. Έτσι λοιπόν χαράσσεται μια πολιτική που εντέχνως στοχεύει στην πειθάρχηση και παράλληλα εκμεταλλεύεται τον φόβο του καθένα να βρεθεί ένα παραπάνω, και μάλιστα κενό, εξάμηνο έχοντας αποτύχει να παραδώσει εμπρόθεσμα.

Όλα αυτά απλώς περιγράφουν την εικόνα μιας σχολής ήδη εντατικοποιημένης και προσαρμοσμένης στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς.

$v+2$ + εντατικοποίηση

Το όριο φοίτησης ($v+2$) έρχεται να συμπληρώσει όλα τα παραπάνω, που χωρίς τον καταλυτικό ρόλο των διαγραφών και την πίεση που ασκούν στους φοιτητές, φάνταζαν ασυνάρτητα και ασύνδετα μεταξύ τους. Έτσι, η στρατηγική της κυριαρχίας για μια πλήρως εντατικοποιημένη και, με όρους επένδυσης-κερδοφορίας, αποδοτική εκπαίδευση μπαίνει σε μια καινούρια τροχιά.

Συγκεκριμένα, στην αρχιτεκτονική ο μέσος όρος αποφοίτησης είναι 7 χρόνια (δηλαδή $v+2$). Αυτό σημαίνει πως, με τα σημερινά δεδομένα, σχεδόν οι μισοί φοιτητές του τμήματος θα διαγράφονται ή όσοι μπορούν να παρατείνουν τις σπουδές τους θα το κάνουν επί πληρωμή. Αυτό βέβαια δεν αποτελεί τίποτα παραπάνω από μια «φημολογία», προς το παρόν τουλάχιστον αφού η πικρή μας εμπειρία μάς έχει μάθει να δίνουμε ιδιαίτερη σημασία σε τέτοιες κουβέντες και να προετοιμαζόμαστε αναλόγως. Άλλωστε και οι διαγραφές φοιτητών μια φημολογία αποτελούσαν από το '80 μέχρι το 2011...

Σε αυτήν τη συνθήκη, σε μια ήδη εντατικοποιημένη σχολή, η «λύση» στο ζήτημα του ($v+2$) δίνεται από τη διοίκηση με την περαιτέρω εντατικοποίηση του προγράμματος σπουδών. Αυτό φαίνεται και από το ίδιο το πρόγραμμα και τις αλλαγές του, αλλά γίνεται ακόμα πιο έκδηλο στις κουβέντες των καθηγητών για μια σχολή που υιοθετεί τα ευρωπαϊκά πρότυπα, με τριετή εξοντωτική φοίτηση. Σε μία τέτοια κατεύθυνση όξυνσης των ταξικών φραγμών μέσα στο πανεπιστήμιο ένα μόνο είναι σίγουρο, όποιος δεν μπορεί ή αρνείται να συμβαδίσει με τα πρότυπα και τις ανάγκες της καπιταλιστικής παραγωγής πετιέται.

ΚΑΜΙΑ ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
ΚΑΝΕΝΑ ΟΡΙΟ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΥΤΟΝΟΜΟ ΣΧΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

καταργηθέντα μαθήματα

Οι αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών εντάσσονται στα πλαίσια όχι μόνο της εντατικοποίησης, αλλά και της ιδιωτικοποίησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της εξειδίκευσης της γνώσης, στη βάση της συνολικής αναδιάρθρωσης του καπιταλισμού και των σχέσεων που επιβάλλει. Σύστημα σε κρίση σημαίνει ανασυγκρότηση των δομών αναπαραγωγής του, εξαλείφοντας, προφανώς, οτιδήποτε άχρηστο.

Χαρακτηριστικό αυτής της στρατηγικής αποτελεί το γεγονός ότι όσα μαθήματα δεν σχετίζονται άμεσα με την αγορά εργασίας και τις δεξιότητες που χρειάζεται να κατέχουμε, κόβονται, συρρικνώνονται ή συγχωνεύονται, ενώ όσα προσωρινά παραμένουν “κοστολογούνται” με λιγότερες πιστωτικές μονάδες. Κάποτε στη σχολή γίνονταν μαθήματα όπως κοινωνιολογία του χώρου, ανθρωπολογία του χώρου, ανθρωπολογία της τέχνης, εικαστικές τέχνες, φωτογραφία και τα μαθήματα ιστορίας ήταν πολύ περισσότερα. Μαθήματα που σίγουρα καμία σχέση δεν έχουν με το εργασιακό μέλλον που θα κληθούμε να αντιμετωπίσουμε τελειώνοντας τη σχολή, δηλαδή, να σχεδιάζουμε χρησιμοποιώντας προγράμματα, να κάνουμε έρευνα για κάποιο αρχιτεκτονικό γραφείο κλπ. Άλλωστε η εκπαίδευση μέσα στον καπιταλισμό συγκροτείται με άξονα την παραγωγή εξειδικευμένου, πειθήνιου και πλήρως υποταγμένου εργατικού δυναμικού, χωρίς πολλές “άχρηστες” γνώσεις και πάντα σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς.

Κάποτε παρείχε, επίσης, μαθήματα ηλεκτρονικού σχεδίου, ενώ σήμερα πολλοί φοιτητές κάνουν φροντιστήρια autocad, Rhino, Photoshop, κλπ. Τα προγράμματα και οι τεχνικές που καλούμαστε να χρησιμοποιήσουμε γίνονται όλο και πιο δύσκολα και η γνώση τους λιγότερο ελεγχόμενη από εμάς, αφού όσο περνούν τα εξάμηνα είναι πιο εξεζητημένα και κλιμακούμενης πολυπλοκότητας. Έτσι η γνώση δεν περνά από τον έναν στον άλλο, αλλά την παρέχει/ελέγχει το κράτος μέσω της “δημόσιας, δωρεάν παιδείας”, με όρους εξουσίας διδάσκοντα-διδασκόμενου και πειθάρχησης σε ένα πρόγραμμα και ρυθμό άσχετο με τις δικές μας ανάγκες. Η αρχιτεκτονική, μην παρέχοντας αυτά τα μαθήματα, κάνει απλώς το επόμενο βήμα για την ιδιωτικοποίηση της εκπαίδευσης ρίχνοντας το “δημόσιο, δωρεάν” προσωπείο της και αναθέτοντάς την απευθείας σε ιδιώτες. Η εκμάθηση προφανώς γίνεται με τους ίδιους ακριβώς όρους, απλώς πληρώνει κανείς περισσότερα και συνειδητά.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΙΑΚΟ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ

Μέσα στο πανεπιστήμιο αναπαράγεται με έντεχνο τρόπο μια καριερίστικη απολιτίκ ιδεολογία που καθιστά δύσκολη τη συνειδητοποίηση της ταξικής θέσης του καθενός μέσα σε αυτό και κατ' επέκταση τη βιαιότητα της εργασιακής πραγματικότητας που θα αντιμετωπίσει βγαίνοντας από τον μικρόκοσμο της σχολής. Στη διαμόρφωση και αναπαραγωγή της λοιπόν, συμβάλλουν πολλοί και ποικιλοτρόπως.

Κατ' αρχάς, καθοριστικός είναι ο ρόλος και ο λόγος των καθηγητών και τα ψεύτικα όνειρα που μας καλλιεργούν για καριέρες και μεγάλα γραφεία προωθώντας τον ατομισμό και την ανταγωνιστικότητα, ενώ μας προετοιμάζουν για κάτι εντελώς διαφορετικό. Αυτό το κάτι διαφορετικό, κατά βάση περιλαμβάνει την ανεργία, την ανασφάλιστη και κακοπληρωμένη, πολλές φορές άσχετη με την αρχιτεκτονική, μισθωτή σκλαβιά σε κάποιο γραφείο αρχιτέκτονα ως σχεδιαστές στο autocad (στο οποίο αφεντικό ίσως να είναι κάποιος από τους καθηγητές μας, ποιος ξέρει...). Επίσης, οι φοιτητές που όλα αυτά τα δέχονται χωρίς καμία κριτική και πρόθεση αντίστασης και απλώς στρώνουν το έδαφος για την αχαλίνωτη υποτίμηση της ζωής μας, παίρνοντας ξεκάθαρη θέση στον πόλεμο που μαίνεται γύρω μας. Τέλος, οι αριστερές παρατάξεις που μιλώντας για ενιαία και ισχυρά πτυχία, κοινά φοιτητικά συμφέροντα και δικαιώματα του κλάδου, (σκοπίμως) αποκρύπτουν την ταξική πραγματικότητα. Η σχολή μάς προετοιμάζει να γίνουμε αυτοί που θα επωμιστούν όλη τη δουλειά και θα βιώσουν την πλήρη εκμετάλλευση της μισθωτής σκλαβιάς, ενώ κάποιοι λίγοι είτε πατώντας επί πτωμάτων, είτε γιατί η θέση τους είναι ήδη καθορισμένη, θα καταφέρουν να γίνουν αυτοί οι εκμεταλλευτές μας.

για τη συλλογικοποίηση των αρνήσεων μας

Σ' όλα αυτά εμείς δεν μπορούμε να μείνουμε αμέτοχοι. Κάθε αγώνας στο πανεπιστήμιο αλλά και έξω από αυτό δεν πρέπει να διακρίνεται μόνο από συντεχνιακά αιτήματα, αλλά κι από μια αντίληψη σύνδεσης κάθε αγωνιζόμενου κομματιού, γιατί ακριβώς η επίθεση από κράτος και κεφάλαιο είναι συνολική.

Αντιεραρχικά (δηλαδή όλοι και όλες μαζί, ισότιμα και χωρίς διαχωρισμούς και πεφωτισμένες ηγεσίες και πρωτοπορίες) και αδιαμεσολάβητα (έξω από κόμματα, ΜΜΕ και άλλους θεσμούς), με όπλο μας την αλληλεγγύη και την αυτοοργάνωση, να υπερασπιστούμε τουλάχιστον τα αυτονόητα (αν όχι να πάμε και ένα βήμα παραπέρα). Μέσα από κινηματικές διαδικασίες και τη συλλογικοποίηση των αντιστάσεων και των διεκδικήσεών μας να μπούμε σε μια διαδικασία αγώνα όλης της τάξης μας, έναν αγώνα εν τέλει για την υπεράσπιση των ίδιων των ζωών μας απέναντι στα αφεντικά και το κράτος, για την απελευθέρωσή μας.

Η μόνη απάντηση στην εκμετάλλευση που βιώνουμε σε κάθε πεδίο της καθημερινής μας ζωής είναι η συλλογικοποίηση και οι αντιεραρχικοί αγώνες. Παράδειγμα αποτέλεσε ο πολύμηνος αγώνας των ηλεκτρολόγων ενάντια στην προσπάθεια εισαγωγής πιστωτικών μονάδων και όριου δήλωσης μαθημάτων. Κάτι τέτοιο σε συνδιασμό με τις διαγραφές φοιτητών δημιουργούν έναν ασφυκτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο ο κάθε φοιτητής πρέπει να μπορέσει να επιβιώσει και να αντεπεξέρθει. Ο αγώνας των ηλεκτρολόγων ήταν ένας αγώνας ενάντια στην εντατικοποίηση των σπουδών μας που προωθείται συνεχώς. Ήταν ένας αγώνας που σε που κατάφερε να αναστείλει το όριο δήλωσης ενώ κατάφερε να συσπειρώσει αρκετό κόσμο γύρω από τις έννοιες της συλλογικότητας και του από τα κάτω αγώνα.

**να οργανωθούμε και να απαντήσουμε
σε κάθε προσπάθεια υποτίμησης των
ζωών μας.**